

ZORGCOÖPERATIE
TEXEL SAMEN BETER

Veerkracht en zelfregie

**ZORGCOÖPERATIE
TEXEL SAMEN BETER**

Jaarverslag 2016-2017

Inhoud

Voorwoord.....	4
1. Inleiding.....	5
1.1 Voorgeschiedenis in het kort.....	5
2. Ons doel.....	6
3. Wat hebben we dit jaar gedaan.....	7
3.1 Algemeen.....	7
3.2 De urgentie.....	7
3.2.1 De lokale politiek.....	8
3.2.2 Gesprekken met Omring.....	8
3.2.3 Brochure met indringende ervaringen.....	11
3.3 Positieve gezondheid: veerkracht en zelfregie.....	12
3.4 Vraagbaak voor onze leden.....	14
4. Het bestuur.....	15
Bijlagen	
▶ <i>Officiële gegevens.....</i>	16
▶ <i>Oproep aan de Texelse politieke partijen.....</i>	16
▶ <i>Scoringsinstrument Positieve Gezondheid.....</i>	18

Voorwoord

Dit geschreven jaarverslag staat op de agenda van onze Algemene Ledenvergadering 2017 op 19 oktober van dat jaar, en beslaat de periode van september 2016 tot en met september 2017.

Van de periode die daaraan vooraf gaat, dat wil zeggen van de voorgeschiedenis tot aan de oprichting in januari 2014, en verder tot oktober 2016, zijn uitvoerige jaarverslagen gemaakt.

Die zijn digitaal beschikbaar, en te vinden op onze website www.texelsamenbeter.nl. Het geeft een volledig overzicht van de opstartfase en de opbouwperiode van de coöperatie. Die opbouwperiode is nog volop gaande, ook daarom is het voor iedereen die mee wil denken van belang om de voorgeschiedenis te kennen. Het lezen waard dus!

Texelaars met dementie opvangen op ons eiland

Dit verslag over 2016-2017 gaat vooral in op onze pogingen om als zorgcoöperatie op te komen voor die Texelaars met dementie, die niet op ons eiland konden worden opgevangen, toen ze niet meer thuis konden worden verzorgd. We deden een oproep aan de politiek, en publiceerden een brochure met aangrijpende ervaringsverhalen van Texelaars –en hun omgeving- die dat overkwam. We willen daarmee een gevoel van urgentie agenderen: het kan ieder van ons persoonlijk of in de directe omgeving overkomen. En we kunnen die opvang samen regelen....als we dat willen!

Positieve gezondheid

Het versterken van veerkracht en zelfregie is erg belangrijk. Het begrip "Positieve Gezondheid" is daarvoor een hele sterke "sleutel". Daar blijven we de komende jaren aandacht voor vragen in de verschillende samenwerkingsverbanden met zorgaanbieders.

En waar nodig proberen we individuele leden te helpen met vragen.

Het bestuur van de zorgcoöperatie Texel Samen Beter

1. Inleiding

1.1 Voorgeschiedenis in het kort

Ergens eind 2012 ontstond het idee: een zorgcoöperatie. De Texelse bevolking wordt immers ouder, de zorgvraag op Texel zal toenemen, de meeste mensen willen ook het liefst zo lang mogelijk in hun eigen huis blijven wonen en daar de zorg ontvangen die nodig is. Het verzorgingshuis zoals we dat kenden, verdwijnt. Er is alleen verzekerde opvang in een verpleeghuis in de provincie, als je vrij intensieve zorg nodig hebt. Of die opvang in voldoende mate op Texel aanwezig is of zal blijven, staat nog te bezien. De aangekondigde veranderingen (bezuinigingen) in de zorg veroorzaakten ook toen al onrust: alles wordt minder, raakt verder weg (en op Texel is dat dan de overkant), we moeten meer zelf verantwoordelijkheid nemen, meer zelf participeren. Waar kunnen we straks nog op rekenen in de thuiszorg? Hoe regelen we dat "zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen", dat als leidraad voor het overheidsbeleid –en de bijbehorende bezuinigingen- is gekozen? Gaat de gemeente het redden om alle nieuwe taken in welzijn en zorg goed in te vullen? Welke prioriteiten zal de gemeente daarin straks (moeten) stellen? Komt de samenwerking tussen gemeente en de zorgprofessionals in zorg en welzijn in het sociaal team goed op gang? Kunnen gebruikers van zorg zo lang mogelijk hun eigen regie blijven voeren en wat is daar voor nodig? Blijft de Noord West Ziekenhuisgroep –voorheen het Gemini- bestaan en in welke vorm?

Vragen als deze vormden de voedingsbodem voor het ontstaan van Texel Samen Beter.

Een groepje van vijf mensen verdiepte zich in de geldstromen, in de ontwikkelingen in de zorgvraag op Texel en voerde gesprekken met zorgprofessionals op Texel en aan de overkant. Eerste conclusies waren: probeer invloed te krijgen op de geldstromen in de zorg (dan kun je mee sturen) en probeer op de schaal van Texel samenwerkingsverbanden tot stand te brengen. Alleen samen werken op de eilandschaal leidt immers tot optimale zorgketens, goede taakverdeling en organisaties die elkaar aanvullen. Dit vraagt in een aantal gevallen om aanpassing van de regelgeving aan de eilandsituatie in plaats van andersom. En invloed op de geldstromen krijg je alleen als je krachten bundelt, de macht van het getal.

Dat groepje van vijf werd een groep van dertien mensen, die allemaal op de een of andere manier met zorg te maken hadden, de een als (werkzaam bij een) zorgaanbieder, een ander als (toekomstig) zorggebruiker, en iedereen wilde zich inzetten om dit op Texel goed te regelen. Deze groep werkte najaar 2013 het idee van een Texelse zorg coöperatie verder uit.

Tot zover de voorgeschiedenis. Waar staan we nu, najaar 2017?

¹ In 2014 kostte de Nederlandse gezondheids- en welzijnszorg 95 miljard euro, waarvan 9,8 miljard voor welzijn en maatschappelijke diensten (kinderopvang, jeugdzorg, overig welzijnszorg als WMO etc). Dit is 5.630 euro per inwoner. Bron: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2015/21/zorguitgaven-stijgen-met-1-8-procent-in-2014>

Voor Texel is dat $13.650 \cdot 5.630 = 76,8$ miljoen euro. Daar is tot nu toe vrijwel geen sturing op vanuit het perspectief van de Texelse gebruikers, behalve in de WMO. De optimalisatieslag op de schaal van het eiland moet nog beginnen. Kortom: invloed hierop is belangrijk!

2. Ons doel

Onze droom...

- ▶ De Zorgcoöperatie is van en voor de leden
- ▶ Het gaat om zorg en welzijn waar wij, u, ik, ons beste maatje, vrijwel elke Texelaar, nu of straks op zal zijn aangewezen.
- ▶ En daarbij willen wij dat de mens de aandacht en de kwaliteit ervaart die ieder van ons als individu graag zou willen krijgen in een situatie waarin je afhankelijk bent.
- ▶ Op Texel is daarvoor een goed samenwerkend stelsel van zorg- en welzijnsaanbieders nodig;
- ▶ zodat iedere Texelaar die te maken krijgt met een fysiek, psychisch en/of sociaal kwetsbare situatie,
- ▶ zolang mogelijk in zijn/haar eigen woon- en leefomgeving kan blijven functioneren
- ▶ en zelf de regie houdt.

In de statuten is deze droom vertaald in concrete doelen.
Het doel van de coöperatie als volgt onder woorden gebracht:

Statuten art 2 en 3

art. 2 Het doel van de coöperatie is:

- ▶ Het voorzien in de belangen, stoffelijk en niet-stoffelijk, van haar leden op het gebied van zorg, door het bevorderen van de kwaliteit, het aanbod, de betaalbaarheid en toegankelijkheid van zorg op Texel, waarbij zorg wordt gezien als de gehele keten van preventie, leefstijlbewustzijn, bevorderen van zelfredzaamheid, curatieve zorg en thuiszorg, alles in de ruimste zin des woords.
- ▶ De coöperatie heeft geen winstoogmerk en kan haar werkring ook tot niet-leden uitstrekken.

art. 3 De coöperatie tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

- ▶ Namens haar leden (mede) invloed uit te oefenen op de ontwikkelingen in het zorgaanbod op Texel
- ▶ Het, waar nodig, sluiten van overeenkomsten met haar leden ter verkrijging van producten en diensten in het kader van het bedrijf van de coöperatie
- ▶ Ten behoeve van haar leden te bevorderen dat zij op Texel zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen
- ▶ Het bevorderen van zelfregie en wederkerigheid
- ▶ Het bevorderen van intensieve samenwerking en afstemming tussen de diverse betrokken organisaties en zorgaanbieders opdat de dienstverlening optimaal wordt georganiseerd op eilandschaal
- ▶ Het bevorderen van lokaal zorgondernemerschap en lokale werkgelegenheid
- ▶ De coöperatie kan ter verwezenlijking van haar doel activiteiten onderbrengen in dochtermaatschappijen of andere rechtspersonen en ondernemingen die al dan niet met haar in een groep zijn verbonden
- ▶ Al het overige dat bijdraagt aan de doelstelling.

Als we het over zorg hebben, bedoelen we dus zorg én welzijn; het gaat ons om de kwaliteit van leven met de hoogst mogelijke regie door de persoon in kwestie zelf.

3. Wat hebben we dit jaar gedaan

3.1 Algemeen

Net als eind 2014 sloten we in onze campagne najaar 2016 aan bij het publicitaire polisgeweld dat landelijk over ons losbarst in november en december van elk jaar. Daarvoor waren we aanwezig op de 50+ beurs, we hielden samen met Univé spreekuren waar mensen vragen konden stellen over zorg in het algemeen, maar ook over de TexelPolis. De spreekuren waren goed bezocht, deels op afspraak, deels inloop. Het dorpenrondje wisselde nogal qua belangstelling: van 1 tot 12 personen. Nog eens bijna 100 nieuwe leden meldden zich aan (een stijging van zo'n 15%).

Het vorige jaarverslag sloten we af met de volgende speerpunten:

1. **Wij willen van individuele urgentie naar collectieve urgentie, zodat individuen niet 'achter het niet vissen' als zij zelf zorg nodig hebben. Hiervoor blijven we aandacht vragen. Dat betekent dat er op Texel TIJDIG wordt geïnvesteerd in voldoende revalidatiezorg, voldoende toekomstbestendige woningen ook in de buitendorpen, voldoende verpleeghuisplaatsen van hoge kwaliteit, voldoende betaalbare appartementen waar zorg kan worden ingehuurd. Hiervoor moet er meer aandacht komen voor de individuele verhalen, om elkaar te overtuigen dat we collectief moeten gaan werken aan voldoende Texelse voorzieningen. Dit komt ten goede aan alle Texelaars.**
2. **Versterken van veerkracht en zelfregie is erg belangrijk. Het begrip "Positieve Gezondheid" is daarvoor een hele sterke "sleutel". Daar blijven we de komende jaren aandacht voor vragen in de verschillende samenwerkingsverbanden met zorgaanbieders. Daar willen we onze leden actief mee voeden via coöperatie-avonden die overigens altijd ook voor niet-leden toegankelijk zullen zijn. Praktische voorlichting voor toekomstbestendig maken van eigen woning en een eenvoudig en goed toegankelijke website om alle Texelse informatie over zorg, welzijn en zelfregie vindbaar te maken, ook voor 'jongere' doelgroepen, horen daarbij. Dit komt ten goede aan alle Texelaars.**
3. **En voor onze leden willen we waar mogelijk vraagbaak zijn, signalen opvangen en elkaar ondersteunen.**

Wat hebben we daar dit verslagjaar aan gedaan?

3.2 De urgentie

We noemen iets urgent, als het een probleem is en snel moet worden 'opgelost'. Als je je heup breekt, moet er snel wat gebeuren, hulp is dus urgent. En dat hebben we in onze samenleving, ook op Texel, goed georganiseerd met 112. Lastiger is het met aandoeningen die zich niet acuut voordoen, maar heel geleidelijk: lichamelijk zwakker, overzicht verliezen, je eigen leven lastiger kunnen organiseren, geheugenverlies, of dementie. Waar ligt de grens waarbij je hulp van buiten gaat zoeken? Veel wordt opgevangen door mensen in je omgeving, die als vanzelf in een mantelzorg-rol terecht komen. Want natuurlijk help je elkaar als dat kan. En dan gaat het over alle zorg en ondersteuning die nodig is op het moment dat iemand het zelf en met zijn eigen netwerk niet meer redt. Opvang in de breedste zin des woords dus, van thuiszorg, dagopvang tot een verhuizing naar een woonzorglocatie.

Maar wat nu als die woonzorglocatie op Texel geen plek voor je heeft? Dit bedoelen we met 'individuele' urgentie. Voor jou als persoon moet er opvang zijn. En die opvang wil een Texelaar in 95 van de 100 situaties, ook echt wel op Texel. Daar heb je geleefd, daar zit je netwerk.

Uit onze enquête en de focusgroepen bleek dat niet alleen onze leden maar veel meer Texelaars zich over die plaats in een Texelse woonzorglocatie, als het echt nodig is, veel zorgen maken. De verhalen in de pers en op de verjaardagen over Texelaars die noodgedwongen naar de overkant moeten omdat er op Texel onvoldoende plaats is, zijn ingrijpend en versterken de onrust.

Opvallend is dat er geen eilandinitiatief is om te zorgen dat er wel voldoende opvangplekken komen. Geen initiatief waarmee die individuele urgentie tot een collectieve urgentie wordt gemaakt. Die rol heeft Texel Samen Beter op zich genomen. Dit hebben we in het verslagjaar eraan gedaan:

3.2.1 De lokale politiek

In maart publiceerden we een oproep aan de lokale politiek: wat doen 'jullie' eraan om te zorgen dat er geen Texelaars ongewenst naar de overkant moeten? We moeten niet langer wachten op Den Haag, als eiland hebben we een eigen aanpak nodig, de landelijke normen voldoen hier niet omdat het Marsdiep ons scheidt van de rest van de provincie. Laat in jullie verkiezingsprogramma (raadsverkiezingen voorjaar 2018) zien dat dit jullie aan het hart gaat, dat jullie er wat aan gaan doen. De complete tekst van de oproep is te lezen op onze website (zie bijlage).

Schokkend is dat we geen enkele rechtstreekse reactie van de politieke partijen hebben gekregen. Wel van individuele Texelaars die dit uit het hart gegrepen bleek. Je zou toch verwachten dat men dit in de lokale politiek een belangrijk thema vindt, dat men in gesprek wil hierover. In de wandelgangen hoor je dat men eigenlijk vindt dat dat geen taak is van de lokale overheid, maar van Omring, of van het Rijk. Dat dit niet tot de taak van de gemeenteraad zou behoren. Daar zijn we het als Texel Samen Beter apert mee oneens. De gemeenteraad moet in onze ogen het maximale doen om de kwaliteit van leven voor de Texelaars zo goed mogelijk te borgen, zeker in kwetsbare situaties. De Wet Maatschappelijke Ondersteuning eist dat van gemeentes. Een van de oorzaken dat de gemeente nog geen initiatieven neemt, is dat de geldstromen voor de WMO en de Wet Langdurige Zorg verschillende financieringsstromen zijn. Maar dat neemt niet weg dat een gemeenteraad eigen initiatief kan nemen, dat is toch niet verboden!

We hopen dat partijen er in hun verkiezingsprogramma's werk van zullen maken, en dat er wat 'te kiezen' valt. In ieder geval zullen we die programma's goed lezen en onze leden daarover informeren. Wordt vervolgd.

3.2.2 Gesprekken met Omring

We zijn in gesprek gegaan met Geriant en met Omring om de goede cijfers boven tafel te krijgen. Om hoeveel 'tekort aan zorgbedden' gaat het nu, wat zijn de toekomstverwachtingen als het gaat om de groei van het aantal mensen met dementie, hoeveel mensen moeten noodgedwongen naar de overkant, en wat kunnen we daar op Texel aan doen?

De conclusies uit die gesprekken zijn als volgt:

De officiële statistieken (Geriant) geven een groei van het aantal Texelaars met dementie aan van 50% in 2025, in vergelijking met 2015. En een verdubbeling over iets meer dan 15 jaar na nu!

TEXEL	2015	%	2020	%	2025	%	2030	%	2035	%	2040	%
Bevolking: totaal	13.580	100,0%	13.234	97,5%	12.922	95,2%	12.643	93,1%	12.287	90,5%	11.854	87,3%
Bevolking: 20-65 jaar	7.695	56,7%	7.202	54,4%	6.675	51,7%	6.105	48,3%	5.569	45,3%	5.230	44,1%
Bevolking: 75+ jaar	1.161	8,5%	1.490	11,3%	1.286	15,3%	2.286	18,1%	2.540	20,7%	2.702	22,8%
Incidentie dementie	39		48		59		69		79		85	
Prevalentie dementie	249		301		374		463		541		593	
Toename vanaf 2015 (%)		0,0%		20,7%		50,1%		85,7%		117,3%		138,2%

Hoe lees je deze cijfers? De verwachting is dus dat in 2025 op Texel 59 mensen de diagnose dementie voor het eerst krijgen (incidentie) en er in totaal 374 mensen wonen waarbij een diagnose dementie is gesteld (prevalentie). Dit is een toename in 2025 van 50% ten opzichte van 2015. Ook goed om je te realiseren dat 70 tot 75% van de mensen met dementie (prevalentie) nog thuis woont, dank zij zorg van mantelzorgers en ondersteuning via Geriant en thuiszorg.

Nieuw- en verbouwplannen

Er zijn verbouwings- en nieuwbouwplannen van Omring waarmee naar verwachting voldoende opvang op Texel zal zijn in 2020. Als deze plannen inderdaad werkelijkheid worden, en als de statistieken ook bewaarheid worden, dan zou dat voldoende opvang moeten leveren. Dat heet in beleidsjargon nu Beschermd Wonen. Dat wil zeggen zorg voor mensen met dementie of een intensieve lichamelijke zorgvraag. De inzet van zorg, ondersteuning en behandeling wordt hier multidisciplinair georganiseerd en er is 24-uurs zorg aanwezig.

Dit zijn de gehanteerde cijfers (maart 2017):

De prognose gaat uit van een behoefte op Texel aan Beschermd Wonen, inclusief mensen met dementie die niet meer thuis kunnen blijven, in 2020: 104 plaatsen en in 2030: 149 plaatsen.

Deze aantallen van 104 en 149 plaatsen zijn alleen verpleeghuisplaatsen d.w.z. 'Beschermd Wonen' (hiervoor is een WLZ-indicatie nodig, afgegeven door het CIZ, ZZP 4 en hoger).

Aantal plaatsen nu en straks:

Straks

(als alle nieuw- en verbouwplannen van Omring inderdaad door zijn gegaan):

56 Gollards	
43 Hollewal	Nu:
32 Den Hoorn	105 Gollards
32 Pelgrim	43 Hollewal
= 163	= 148

De huidige wachtlijst betreft de 'gesloten' afdeling voor mensen met dementie in Hollewal (25 plaatsen). Gollards heeft op dit moment, maart 2017, geen wachtlijst.

De situatie nu en straks is niet 1-op-1 vergelijkbaar. In de huidige situatie zitten in de 148 plaatsen immers nog vele lagere zorgindicaties (ZZP's) (in de Gollards), terwijl de 163 plaatsen straks alleen voor ZZP 4 en hoger geschikt zullen zijn.

In principe in 2020 ruim voldoende voor de 104 benodigde plaatsen uit de prognose. De Hollewal wordt in stand gehouden totdat blijkt of deze prognose en die voor 2040 juist zijn, of dat aanpassingen nodig zijn. Maar dan moeten wel ALLE verbouw- en nieuwbouwplannen doorgaan. Dat is bijvoorbeeld in Den Hoorn nog geen uitgemaakte zaak. Ook hiervoor is het belangrijk dat we voldoende collectieve urgentie gaan ervaren om te accepteren dat er gebouwd moet gaan worden voor onze eigen (toekomstige) zorgvraag.

En ALS die plannen allemaal doorgaan, dan nog is tot 2020 onvoldoende gegarandeerde opvang voor Texelaars met dementie die niet meer thuis kunnen blijven. Omdat de urgentie hiervan nu toch duidelijker wordt, heeft Omring een vleugel van de Gollards tijdelijk beschikbaar gemaakt voor een sobere vorm van noodopvang van 7 plaatsen, zodat deze Texelaars niet gedwongen naar de overkant worden verplaatst. Dat is een prima initiatief, alle beetjes helpen. Probleem waar Omring nu tegenaan loopt, is dat er medio augustus 2017 een aantal onvervulde vacatures zijn waardoor deze vleugel nog niet open kan. De beschikbaarheid van zorgpersoneel is dus een knelpunt en de verwachting is dat dit in de toekomst verder zal verergeren.

De meerderheid woont nog thuis

Zoals al genoemd woont 70-75% van de mensen met dementie nog thuis. Om dat mede mogelijk te maken is er dagopvang in de Gollards en in het Maartenhuis. Van die dagopvang zou meer gebruik gemaakt kunnen en moeten worden omdat met die ondersteuning mensen langer thuis kunnen blijven wonen. We hebben begrepen dat Texelaars terughoudend zijn om van die dagopvang gebruik te maken. Mantelzorgers vinden het vaak lastig om een deel van de zorg los te laten, omdat ze dat zien als 'tekortschieten'. Ook het busje dat voor komt rijden om iemand naar de opvang te brengen, maakt naar buiten toe zichtbaar dat er een hulpvraag is. Maar men is soms ook bang dat dit de eerste stap is op weg naar noodgedwongen plaatsing aan de overkant.

Mensen proberen het dus langer dan nodig en vaak langer dan verantwoord is voor de mantelzorgende omgeving, samen thuis te rooien. Als we voldoende woonzorgplaatsen op Texel weten te organiseren, valt deze drempel ook weg en kunnen meer mensen gebruik gaan maken van de dagopvang. Dat is voor iedereen beter, voor de persoon met dementie en voor de mantelzorgers.

Andere opvangmogelijkheden op Texel

Er is sprake geweest van een nieuw initiatief in Nieuweschild. Dat zou een kleinschalige woon-zorg-werk-leefgemeenschap worden voor zo'n 18 mensen met dementie. Helaas is dit plan niet verder doorontwikkeld vanwege persoonlijke omstandigheden van de initiatiefnemers. Woontij heeft in maart 2017 een oproep gedaan voor ideeën voor kleinschalige woonzorg-projecten voor mensen waarvoor wonen in een veilige en beschermde woonomgeving met eventuele begeleiding gewenst is. Dat zou plaats moeten krijgen in een nieuwe woonwijk in Den Burg-Oost. Er zijn twee winnaars: Het Huis van Tante Jans, en de Novalishoeve. De doelgroep voor het Huis van Tante Jans zijn bewoners van het eiland met geheugenproblematiek die afhankelijk zijn van zorg. De doelgroep van Novalishoeve zijn eilandbewoners die aanspraak kunnen maken op de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Jeugdzorg, Beschermd wonen of Wet Langdurige Zorg. Beide initiatieven bieden woonruimte aan 10 personen.

3.2.3. Brochure met indringende ervaringen

"Het is toch erg, dan woon je 88 jaar op Texel, en dan is er in de laatste maanden of jaren van je leven geen plek meer voor je op dit eiland. Daar word ik erg verdrietig van." Zomaar een uitspraak van iemand die haar partner met dementie, niet langer thuis kon verzorgen. De partner moest naar Schagen, werd daar liefdevol verzorgd, maar toch..

Thuis oud worden, thuis verzorgd worden door partner, familie, vrienden, burens...dat wil eigenlijk iedereen. Het overheidsbeleid is daarop ook gericht: zolang mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen, en zorg aan huis leveren zolang dat kan.

Maar soms kan dat niet meer. Soms is de situatie te urgent geworden en is opvang in een instelling noodzakelijk. Soms ook is de partner niet meer in staat om thuis te zorgen. Heel veel mantelzorgers lopen langer door dan voor henzelf verantwoord is. Men houdt zo lang mogelijk vol, ook omdat de mogelijkheid dat de partner naar de overkant moet, als een donkere wolk boven hen hangt. Men vindt niet alleen de gedachte daaraan vreselijk (zie citaat waarmee dit voorwoord begint), men ziet ook erg op tegen het gereis, meerdere keren per week naar de overkant om op bezoek te gaan.

Zorgcoöperatie Texel Samen Beter vindt dat elke Texelaar met dementie op het eiland moet kunnen worden opgevangen. Gelukkig wordt daar wel aan gewerkt. Er zijn, zoals hierboven meer in detail beschreven, verbouw- en nieuwbouwplannen die ertoe moeten leiden dat in 2020 er voldoende plekken voor 'beschermd wonen' zullen zijn op Texel. Dat gaat nog niet vanzelf. Bouwplannen roepen bezwaren op van omwonenden die overlast vrezen, uitzicht kwijtraken, of andere plannen met die locatie hebben. En in de tussentijd moet er extra opvangcapaciteit worden geïmproviseerd om ervoor te zorgen dat zo weinig mogelijk Texelaars tegen hun wens in toch nog naar de overkant moeten.

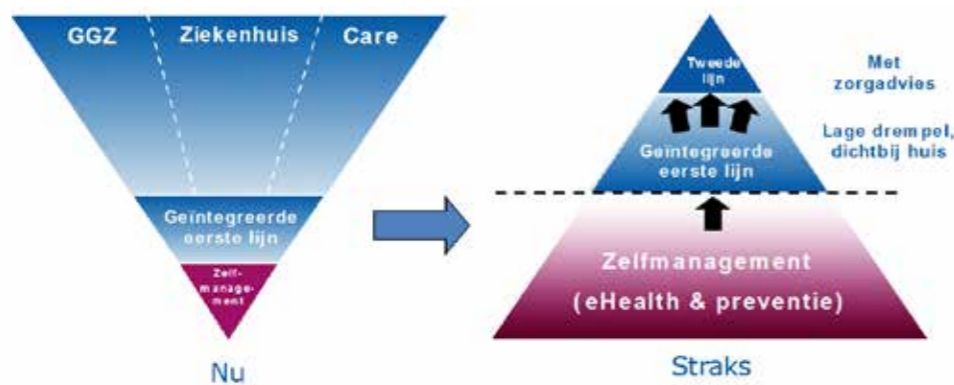
Met deze brochure willen we als Texel Samen Beter het besef versterken dat we goede opvang op Texel moeten regelen. Dat kan, als we er samen maar de schouders onder zetten. Deze verhalen kunnen ons ook doen realiseren dat iederéén uiteindelijk ouder wordt, en wie weet, deze zorg ook zelf of voor zijn beste maatje, nodig heeft.

3.3 Positieve gezondheid: veerkracht en zelfregie

Dit plaatje namen we ook op in ons vorige jaarverslag. Het schetst de grote veranderingen in hoe de zorg is georganiseerd, en hoe de geldstromen lopen. Op dit moment gaat het meeste geld (blauw) naar de tweede lijn: specialisten en ziekenhuizen.

VISIE OP (BETAALBARE) ZORG IN DE TOEKOMST – VAN ZZ NAAR GG

Bron: Menzis, Bas Leerink, Raad van Bestuur

Het beleid is erop gericht dat het zelfmanagement (wij noemen dat eigen regie) wordt versterkt. Dat is goed voor mensen en omdat het naar verwachting zorgvraag voorkomt of uitstelt, ook goed voor de portemonnee.

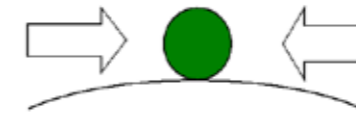
We zullen in ons zorgstelsel meer aandacht en energie moeten besteden aan versterken van zelfmanagement, zie de paarse vlakken in het plaatje. Daar moet nog veel meer energie in worden gestoken dan tot nu toe is gebeurd. We zien dit als belangrijke taak voor Texel Samen Beter. Vandaar ook de aandacht voor positieve gezondheid, veerkracht en zelfregie (zie hierna paragraaf 3.4).

Positieve gezondheid

Hier is gelukkig wel voortgang te melden. U kent het begrip positieve gezondheid inmiddels, en de “spin” van Huber (zie beide illustraties).

We moeten gezondheid niet langer zien als afwezigheid van ziekte. Maar als “het vermogen van mensen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven, ook al hebben ze een zorgvraag”. En hoe groter dat vermogen is, hoe groter de veerkracht is. In het plaatje rechts, heet dat “resilience” dat is een ander woord voor veerkracht. Als het balletje stevig onderin ligt, is het vermogen om met veranderingen om te gaan, het grootst. Als je dan een duwtje krijgt, pas je je snel weer aan. Je aanpassingsvermogen (adaptatie) is groot genoeg. In het controlemodel links in het plaatje word je op je plaats gehouden door bijvoorbeeld medicijnen. Als je dan een duwtje krijgt, is het risico dat je verder valt, veel groter.

Controle model gangbare benadering

- Focus op probleem
- Variatie uitschakelen
- Continue monitoring
- Direct ingrijpen
- Statisch evenwicht

Adaptatie model ‘resilience’ benadering

- Focus op systeem
- Variatie benutten
- Zelfregulatie stimuleren
- Indirect sturen
- Dynamisch evenwicht

(Ten Napel et al., 2006; WJRLBI)

Motivational interviewing

Machteld Huber is inmiddels meerdere malen op Texel geweest om haar verhaal te houden. Ook weer in seizoen 2016-2017. Onder meer voor leden van Texel Samen Beter, maar ook voor bijvoorbeeld huisartsen, fysiotherapeuten, thuiszorgers, wijkverpleegkundigen, medewerkers van het sociaal team en van het beleidsteam van de gemeente.

Op deze laatste trainingssessie benadrukte Huber het belang van goed luisteren naar de cliënt: waar zit het echte probleem, wat heeft die persoon echt nodig, waar is motivatie uit te putten om zelf de regie te houden en hoe dan? Dat soort gesprekken voeren is een kunst die nog niet elke zorgaanbieder goed onder de knie heeft, het kost ook meer tijd dan het gebruikelijke intake-gesprek waarin voor de klacht een gerichte behandeling wordt vastgesteld.

Gelukkig is er onder de Texelse zorgaanbieders veel belangstelling voor deze werkwijze. In de zomer van 2017 is naar aanleiding van dat bezoek van Huber, een training georganiseerd met de indrukwekkende titel ‘Motivational interviewing’.

Gemeentelijke gezondheidsnota

De gemeente Texel heeft al 4 jaar een Nota Gezondheidsbeleid. Deze is nu aan actualisatie toe. De doelstelling ervan is, gezondheid en kwaliteit van leven te bevorderen voor alle Texelaars en enkele risicogroepen in het bijzonder.

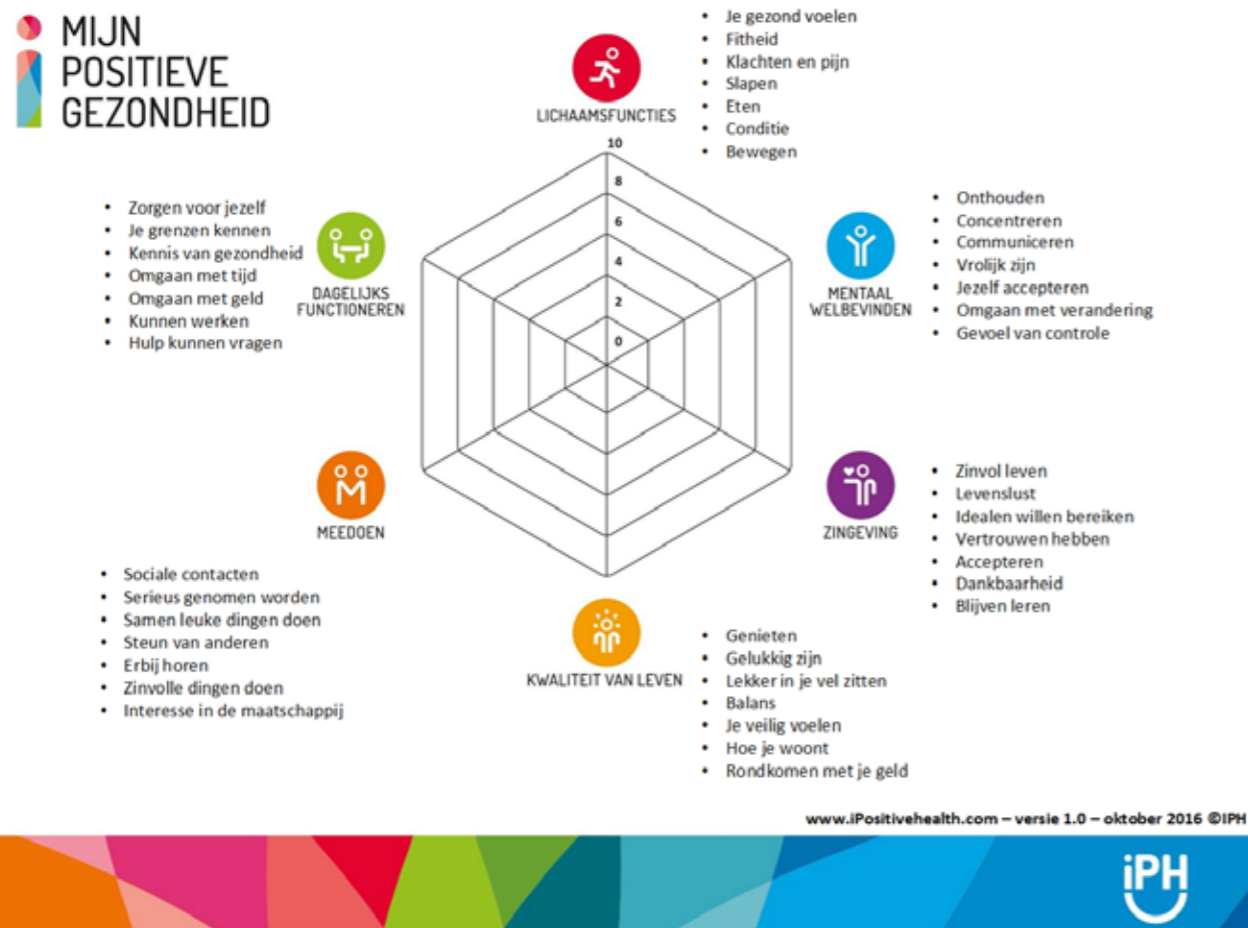
Het goede nieuws is dat de gemeente voornemens is het begrip ‘positieve gezondheid’ tot een van de pijlers voor dit gezondheidsbeleid te maken. Dit biedt de kans, aldus de Startnotitie, om actiegericht extra impulsen te geven voor het Texelse gezondheidsbeleid op een manier die aansluit bij de benadering van positieve gezondheid. Samen met de Texelse Coalition voor Positieve Gezondheid (voorheen Coalition of the Willing, zie vorige jaarverslag) wil Texel Samen Beter aan de verdere invulling meewerken. Dit biedt een kans om op de schaal van Texel, samen met alle betrokkenen, 4 jaar te werken aan verdere verankering van het gedachtengoed van Positieve Gezondheid bij de zorgaanbieders en bij de Texelse bevolking. Dat is belangrijk!

Deze uitwerking met de spin van Huber maakt opnieuw duidelijk dat je niet pas over zorg moet gaan nadenken op het moment dat je het nodig hebt; dan ben je afhankelijk en heb je weinig mogelijkheden om invloed uit te oefenen. Iedereen kent het begrip 'preventie' wel. Voorkomen is beter dan genezen, zegt het spreekwoord. Toch is de zorg nog hoofdzakelijk gericht op behandeling als er wat loos is. Het vergoedingensysteem werkt nog steeds hoofdzakelijk zo. Bij preventie gaat de kost voor de baat uit; daarom moet je preventie maatregelen en programma's niet benaderen als kosten maar als investeringen voor en door alle spelers op het eiland. En de 'opbrengsten' of kostenreductie ook ten goede laten komen aan alle spelers. Als coöperatie denken we dat we juist op het eiland Texel, op de schaal van het eiland, zouden kunnen werken aan een langere termijn preventie aanpak die leidt tot een hogere kwaliteit van leven, want daar gaat het ons uiteindelijk om. We zullen dit aspect blijven benadrukken en realiseren ons dat hier lange adem voor nodig is – en medestanders op het eiland die ook hun nek uit willen steken.

4. HET BESTUUR

Het bestuur is een vrijwilligersbestuur, dat zelf de handen uit de mouwen steekt. De statuten stellen dat het bestuur tenminste 3 leden telt en dat de ledenvergadering het aantal bestuursleden vaststelt. Het bestuur is bij de oprichting gestart met vijf leden uit de Initiatiefgroep. De ALV heeft in 2015 besloten dat het aantal bestuursleden 7 kan zijn.

De bestuursleden van het eerste uur nemen geleidelijk aan afscheid. Zo ook dit jaar onze voorzitter Rikus Kieft. Er is dringend behoefte aan nieuwe bestuursleden die zich een aantal jaren voor de zorgcoöperatie Texel Samen Beter willen inzetten. Neem contact op als u hierover nadent. Of als u mensen weet die we hiervoor zouden kunnen benaderen.

3.4 Vraagbaak voor onze leden

Het derde speerpunt waarmee het vorige jaarverslag afsloot, is 'vraagbaak voor onze leden':... voor onze leden willen we waar mogelijk vraagbaak zijn, signalen opvangen en elkaar ondersteunen ...

We zijn bereikbaar via de bestuurstelefoon 06-1926 8122 (maandag 10-12 uur; donderdag 19-20 uur) en via info@texelsamenbeter.nl. Daar wordt door de leden tot nu toe mondjesmaat gebruik van gemaakt. De meeste vragen gaan over de contributie en de teruggave daarvan. Soms is er een individuele casus waar we als bestuur uitzoekwerk voor doen of in bemiddelen. Onze capaciteit hiervoor is echter beperkt. Het moge duidelijk zijn dat onze acties om meer opvangplekken op Texel te creëren voor mensen met dementie, ook zijn gevoed door signalen van onze leden.

Bijlagen

Officiële gegevens per 1 oktober 2017

Bestuur:

Marijke Bakker, Hendina Bijl, Tjitske Engelvaart (penningmeester), Rikus Kieft (voorzitter, aftredend per 19 oktober), Adriaan van Rijsselberghe, Joost de Veer, Ingrid Witte (secretaris).

Contact: contact, opmerkingen en ideeën kunt u sturen naar info@texelsamenbeter.nl

Of via de Texel Samen Beter -telefoon 06-1926 8122 (maandag 10-12 uur; donderdag 19-20 uur)

Postadres:

Zorgcoöperatie Texel Samen Beter u.a.
Duinroosstraat 13, 1796 BJ De Koog

IBAN: NL57 RABO 0150 4547 59 **KvK:** 59853549

Cijfers per 1 september 2017:

aantal leden: 695 waarvan met collectieve Texel Samen Beter -polissen: 511

Oproep aan de Texelse politieke partijen

Maart 2017 stuurden we dit bericht naar alle politieke partijen op Texel. En de vraag is: wat wil men in de gemeenteraad gaan doen om ervoor te zorgen dat Texelaars niet noodgedwongen worden opgevangen aan de overkant, gescheiden van hun sociale netwerk, familie, kinderen?

In 2018 zijn er weer gemeenteraadsverkiezingen. Deze zomer wordt gewerkt aan de nieuwe verkiezingsprogramma's. De zorgcoöperatie Texel Samen Beter vraagt u om in uw verkiezingsprogramma op te nemen wat u wilt gaan doen om de zorg voor de ouder wordende Texelaar zo goed mogelijk aan te passen aan de eilandsituatie.

Alle Texelaars die wij spreken, mondeling of via de enquête uit 2016, willen het liefst zo lang mogelijk op Texel kunnen blijven, ook als ze zorg nodig hebben. Men maakt zich zorgen om het teruglopende aantal verpleeghuisbedden. En men begrijpt heel goed dat men voor ingrepen van hoog-specialistische zorg wel tijdelijk naar de overkant moet, maar wil dan toch zo gauw mogelijk weer terug naar de vertrouwde Texelse omgeving.

Natuurlijk zijn er de wettelijke regelingen in het kader van de Wpg (Wet publieke gezondheid) en de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning). Daar werkt de gemeente aan, deels in samenwerking met gemeenten in de Kop van Noord-Holland. Maar dat is geen oplossing voor het volgende:

Met het opheffen van de verzorgingshuizen oude stijl, met het aanscherpen van de toelatingseisen voor het verpleeghuis en krimp van de beschikbare bedden, wordt de oudere Texelaar onzeker of en hoe er straks nog voor hem of haar wordt gezorgd.

Langer zelfstandig thuis, ja graag, blijkt ook uit onze enquête; maar is er dan wel hulp? De burens zijn even oud, kunnen die dan nog wel helpen? Soms wonen de kinderen aan de overkant en kunnen die niet dagelijks bijspringen.

Op dit moment laten we de ouder wordende Texelaar in de steek. Iedereen weet wat er aan de hand is, maar kennelijk ontbreekt de urgentie om er nu echt wat aan te doen. Iedereen is verontwaardigd als er weer een Texelaar naar de overkant moet omdat er op Texel geen opvang is. We kennen allemaal de schrijnende verhalen. Soms halen ze de krant, meestal niet omdat mensen niet willen klagen en hun handen vol hebben aan de acute zorgvraag. Er is dan geen energie voor actie. En heel Texel gaat vervolgens over tot de orde van de dag. Totdat het iemand treft in hun eigen omgeving, en dan hebben ze de handen vol aan ...etc....]

Omdat we collectief op dit eiland nog geen actie ondernemen, komen we straks individueel een voor een in de knel. Statistisch bent u, lezer van deze OPROEP, ook een keer aan de beurt: uzelf of uw ouders of iemand uit uw naaste omgeving heeft opvang nodig die er dan niet zal zijn, op Texel. Als we nu niets doen.

Wat zijn de getallen?

De wachtlijst van mensen die nu eigenlijk zouden moeten worden opgenomen maar waarvoor nog geen plek is op Texel, is al jaren enkele tientallen. In 2015 en 2016 zaten er gemiddeld 4 Texelaars onverhoopt vanwege crisissituaties in overkantse locaties, in maart 2017 waren dat er al 9 en de verwachting is dat de komende jaren dit verder zal stijgen als we niets ondernemen. En veel Texelaars stellen plaatsing op die wachtlijst uit, omdat een wachtlijstplek al geld kost en vooral omdat men zo lang mogelijk het thuis wil redden.

Deze oproep betreft dus de mensen die echt niet langer meer thuis kunnen blijven, ondanks alle inspanning en beleid die juist daarop is gericht.

We vragen hiermee op Texel meer dan het nationale zorgsysteem ons biedt:

- Den Haag stelt de regels, die regels houden geen rekening met de eilandpositie van Texel.
- Verzekeraars houden zorgaanbieders financieel heel kort.

Waarom nog langer wachten op Den Haag of op de verzekeraars?

Texel is een eiland...wat we extra op Texel willen, zullen we zelf moeten organiseren en het extra vanwege de eilandpositie, ook zelf financieren. Er moeten urgent dus tientallen extra plekken gecreëerd worden. Op korte termijn door creatieve arrangementen en afspraken met bestaande partijen. Op termijn mogelijk eigen nieuwbouw door Texelse aanbieders van opvang voor deze doelgroep, geholpen door collectieve rugdekking in de exploitatie.

Er is ook behoefte aan meer en laagdrempelige dagopvang waardoor de fase dat men het nog thuis kan bolwerken, langer wordt zonder uitputting en overbelasting van mantelzorgers en sociaal netwerk. Wij vragen niet aan de gemeente om zelf te gaan bouwen, hoewel dat natuurlijk niet verboden is. Wij vragen wel om mee te helpen, zo nodig te initiëren en te stimuleren, dat dit nu eindelijk gaat gebeuren. We zijn benieuwd naar uw ideeën op welke manier u hieraan wilt gaan werken.

Dit kan op vele manieren, in beleid, in ruimtelijke ordening, financieel, in het aandringen op meer samenwerking tussen de zorgaanbieders op het eiland. Daarvoor moeten wel initiatieven worden genomen door de politieke partijen.

Graag ontvangen we een exemplaar van uw definitieve verkiezingsprogramma. We zullen daar in onze Nieuwsbrief t.z.t. aandacht aan schenken. Ook zijn we als bestuur van Zorgcoöperatie Texel Samen Beter altijd bereid tot nadere informatie en gesprek.

Gepubliceerd in Nieuwsbrief TSB maart 2017 en vlak daarvoor 16 maart per email aan alle politieke partijen op Texel gestuurd.

Per eind september 2017 nog geen enkele 'officiële' reactie vanuit de politiek mogen ontvangen...

MIJN POSITIEVE GEZONDHEID

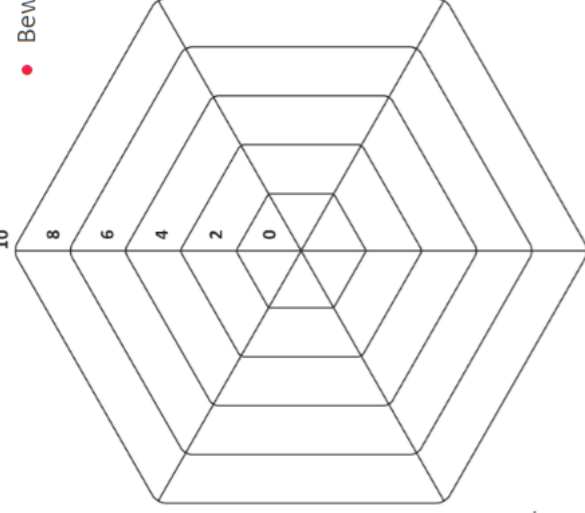

- Zorgen voor jezelf
- Je grenzen kennen
- Kennis van gezondheid
- Omgaan met tijd
- Omgaan met geld
- Kunnen werken
- Hulp kunnen vragen
- Sociale contacten
- Serieus genomen worden
- Samen leuke dingen doen
- Steun van anderen
- Erbij horen
- Zinvolle dingen doen
- Interesse in de maatschappij

- Je gezond voelen
- Fitheid
- Klachten en pijn
- Slapen
- Eten
- Conditie
- Bewegen

LICHAAMSFUNCTIES

DAGELIJKS FUNCTIONEREN

- Onthouden
- Concentreren
- Communiceren
- Vrolijk zijn
- Jezelf accepteren
- Omgaan met verandering
- Gevoel van controle

MENTAAL WELBEVINDEN

- Zinvol leven
- Levenslust
- Idealen willen bereiken
- Vertrouwen hebben
- Accepteren
- Dankbaarheid
- Bijvlen leren

SOCIAAL MAATSCH. PARTICIPEREN

KWALITEIT VAN LEVEN

- Genieten
- Gelukkig zijn
- Lekker in je vel zitten
- Balans
- Je veilig voelen
- Hoe je woont
- Rondkomen met je geld

ZINGEVING

www.ipositivehealth.com - versie 1.0 - oktober 2016 ©IPH

Dit scoringsinstrument voor positieve gezondheid is nu ook digitaal in te vullen.
Kijk op www.ipositivehealth.com/scoringsinstrument-voor-positieve-gezondheid

Contact

T 06-192 681 22 *(ma 10-12 uur; do 19-20 uur)*

E info@texelsamenbeter.nl

W www.texelsamenbeter.nl

Postadres:

Zorgcoöperatie Texel Samen Beter u.a.

Duinroosstraat 13

1796 BJ De Koog